

ladja podaljšana

Ladja ~~okra~~ ima² renes. venstoječimi rebri okraše-
ne oboke z velikimi okroglimi sklep niki.
Prezbiterij je slikan fresko pod debelim beležem
4 konzole predstavljajo primitivno oblikovane glave
ki so tudi poslikane. Na stenah gotski vzorci, fi-
gur nisem zasledil. Rebra polihromirana.
Predlog: str. oltarje iz zač.1637 - 21pol.17.stol.
renovirati po pristenn načinu, barva deloma
odspod. V enakem načinu renovirati novejši vel.
oltar, ki je dobro komponiran. Ali je Madona
(kip) v atiki gotska? Oblečena!

Prezbiterij, odkriti fresko okras in renovirati.
V ladji, da bo višji vtis stene le o sive do tal.
Obok slonokoščen, pasove in stranice oken bele, sklepnike in rebra bela.
Vel.oltar ima zadaj napis: der Altar ist ganz neu aufgestellt worden von Alex
Janeschitsch Bildhauer und Vergolder von Salog Pfarre Zirklach in Krain 1852.
Renovirt im Jahre 1887. Prižnica sredi 18.stol., slabo barvana. Slikarija na
slavo loku lahko ostane(Gosar?)

Stele, CXXIII, 11.11.1935, str. 10-11.

Die Gemeinde Seeland hat sich in anerkennenswerter weise über n.a. Antrag bereit
erklärt an der alten exsekrierten Kirche einen Sachstuhl aufzurichten und neue
enster herzustellen.

MDZK : št.5.III.F.,1.1906,str.138* Sitzungsberichte.

Das k.k. Ministerium f.K.u.U. bewilligt zur Blosslegung und Sicherung der Wand-
malereien, welche genau nach dem Weisungen der Z.K. zu erfolgen hat, eine Sub-
vention von 400 K.

MDZK: št.III.F.6, str.349* ¹⁹⁰⁷: Sitzungsberichte.

Nova stavba zidana zač. 50 let 19. stol. Dosti prijeten prostor, poslikan po Markoviču. Vel. oltar je slikal Gosar.

Stele, L, 1920, str. 45.

Slikana oltarna arhitektura od Gosarja.

Ostala slikarija od Markoviča.

Slika v vel. oltarju dobra (sv. Ožbalt) s podpisom Schulz fecit Viennae 1855. Tlak vse cementen, zaflikan. Treba izravnati s kamnom.

Stele, CXXIII, 1935, str. 12.

....."6. dan p. m. je bila blagoslovljena nova cerkev, ktere zidanje je od 1850 zaostalo, 29. majnika pa je bilo izročeno v cerkvenih stavbah dobro skušenemu mojstru Matevžu Medvedu iz Cereklj na Kranjskem, kateri je v enem tednu toliko poslopja dodelil, da 6. dan p.m. je bil položen podstavn kamen in je bila blagoslovljena hiša božja.V stari že slabi in za faro premajhni cerkvici pri sv. Ožbaltu poleg jezera (Seeland) je bila najprej slovesna velika maša; po ti se je podala procesija..... k novi cerkvi.....ž ktero so blagoslovili...." ~~Koroški listnik~~

Jernej Hobel, fajm.: Novičar iz slavenskih krajev, Iz jezera na doljnem Koroškem. - Novice, 6. julij 1853, L. XII. list 54, 216.

Fresk a: Ecce homo iz konca 15. st l.

Il.Slov. 1927, št.81, št.15.

Glej pod Hll.Blut str.1.

Stele, LI, 6.8.1929, str.25-26.

Gotska plastika portalnega timpanona v Marijini c. v Celju-menih ob tronu Marijinem ima velike roke, ki spominjajo na roke na Poslednji sodbi na Jezerskem. Glej pod ~~Marix~~ Celje - Marijinacerkev, str.2.

Stele, LII, 22.10.1929, str.18'-21.

Freske - sorodnost s freskami pri m c. sv. Urha na Križni gori. Glej pdo Križna gora str.3,4.

Stele, LXI, 28.6.1924, str.11'-13.

Nabrobnik Fuchs izdrt iz strehe.

Freske v redu. Cerkev odprta.

Stele, LXXIX, 24.8.1930, str.5'.

Enotan četverouglasta ladja z nekoliko ožjim s tremi stranicami 8kotnika zaključenim prezbiterijem. Sved prezbiterija obstoja iz gotskih kap, ki jih sedaj dele samo ostri robovi (grate), vendar bi natančna preizkava mogoče dognala, da s, bila na tem mestu prvotno rebra., ki so jih takrat ko so slike zabelili zbili dol in mesta zamazali z malto. Vsaj za oltarjem je eno mesto, kjer bi

morali biti prvotno konzola je čisto jasno zamazano z malto, isto tako iz tega gleda tu na svodu, da sta zadnji dve rebri mogoče še pod ometom deloma ohranjeni. Celó globoko v svod vrezane 3 kapice za vel.oltarjem so izpdenili z malto, da so dobili lažje valovit svod.

Zadnja 3 šilasta ozka okna so ohranjena in imajo samo šilast del zazidan. Lajbunge so prvotne, 2 okni ob straneh oltarja sta poznejši in sta pokvarili slike. Nova s tudi sev. vrata v preziterij. Njim nasproti na juž. strani izgleda da so bila še ena, ki pa so sedaj zazidana.

Udja je imela nekdanj raven, skoro gotovo lesen strop, tudi sedanji ometani strop je raven, na sredi ima kmečko grobo sliko kornanja Marijinega, bržkon iz 19.stol. Kor so podrli.

Okna v ladji so novejšega datuma, samo pri velikem južnem oknu je ohranjena deloma lajbunga prvotnega okna s prvotno slikarijo prve plasti.

Slavolok je bil prvotno več ali manj šilast, sedaj je zgornji del deloma odbit, da so dobili okrogel zaključek. Spodnji del pa je z ostankom slikarije vred ostal. Od 2 stran. oltarjev so ostale samo menze.

Vel.oltar iz konca 17.stol. ali zač.18 je zapuščen, kmečko poslikana menza, antependij je razdrt. Str. dela oltarja sta grobā, a še dosti srečno komponirana dela iz 2.pol.18.stol. ali pa tudi že 19.stol.

Od slikarij sta ohranjeni 2 plasti. Starejšo prvotno je mogoče konstituirati ali videti pod novejšo, na sev. steni prezbiterija na vrati in ob dnu.

Nad vrati so ohranjene konture klečeče osebe s škofovsko palico v levi, na glavi mitro, čez pleča škof. plašč. Golobrad, z nimbom, detajli gest itd. nejasni. Poleg tega ob oknu en face v stoji Donatellovega Davida sv. Mihel z nimbom z do kolen segajočo suktnjo. Spodaj lepo stilizirano ~~rekrxije~~ mbrano, čez rame kratek plašč., ki ga pod vratom spet. Tesnic dvigue z mečem, z levico tehntico, v eni skodelici (neke vrste škaf) gleda ven golobrada človeška glava, iz druge viden le še del hudičeve glave z rogovi. Stil popolnoma linearen, močne konture izpolnjene z barvo brez modelacije. Lasje tudi rjvi, konture izpolnjene rumeno. Glava Mihaela golobrada. Na stropu ni videti sledu prvotne slikarije.

Ob sev. prvotnem oknu za oltarjem sta ohranjeni še dve neodkriti, obe plasti druga nad drugo. Prvotna plast z nerazločno slikarijo se vidi tudi na spodnjem delu juž. stene prezbiterija. Na slavaloku se vidi na strani ladje prvotna plast na meji obeh pasov novejša slikarije nad obema oltarjema. Nad juž. oltarjem je jasno da prvotna slika predstavlja Schutzmantelmadono. Viden je del spodnjega dela telesa s krilom ter odprti plašč na obeh straneh, v katerem sta po dve vrsti mahnih glav v konturah, le rumeni lasje so ohranjeni. Deloma se vidi prvotna slikarija tudi pri Mariji in angelju oznanenja na slavaloku, vendar se ne da določiti.

Na juž. steni je vidna prvotna plast na več mestih brez plasti novejša sli

... same zabelione ali ometane. Med obema oknoma je velika šilasta

z mavrico poprek, na kateri sedi Kristus in druge pre no mavrico pod nje, ovi mi nogami. Kristus je ohranjen samo v brisih en face. Roke dvignjeni na stran, kot bi kazal rane. Plašč pušča prsi gole in se sklada v gube v naročju. Sledu meča in lilije ob ustih ni videti. Na obeh straneh mandoľle cela vrsta krijočih se klečečih postav, ki dvigajo roke k molitvi. Prvi dve verjetno Marija in Janez Krst. Ana je na levi strani (ima posebno pokrivalo na glavi). Pod to sliko so vidni sledovi barv in konture dveh angeljev, ki letata navzdol, pri enem pred ustmi zavrt vogel očividno trobi in budi mrtve. Celotna slika predstavlja torej ostanek poslednje sodbe.

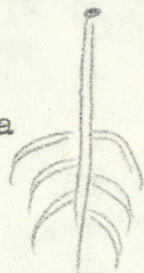
Na nasprotni steni med oknoma se vidi ostanek prvotne slikarije, ki se ne da dognati. Na desno od vsh. okna v tej steni na belem ozadju na katerem so debeli rumeni pasovi, nad sliko posebno širok rumen pas, sedeča postava z nim-bom in knežjo krono na glavi, v temnordečem plašču. Noga (desna), ki je ohranjena obuta v dolg špičast čevelj. Ali ima pred seboj meč ali kaj, ni jasno. Ta plast slikarije je po slogu vsaj 100 let starejša od novejše.

Novejša plast pokriva cel prezbiterij in slavelok. Met je debel, kvaliteta slikarije izredno dobra za naše razmere in spada ok. l. 1500, mogoče nekoliko pozneje. Angeljčki z različnimi venki na glavah spominjajo na slikarije pri sv. Petru nad Begunjami. Tudi krofasti mučitelj Kr. se tam najde. Slog te slikarije je do skrajnosti izdelan. Vse z velikim razumevanjem modelirano s temnejšimi barvami, karakteristika posrečena. V rokah drži suho vejo, ki mu jo nud

rabelj pred njim, od katerega se vidi samo del glave in roke. 3 rablji pa se trudijo in mu s palicami pritiskajo trnjevo kruno na glavo. Geste so zelo živahne. Na desno od te slike ena, ki je med vsemi najboljše ohranjena. Portal Platove hiše dvignjen nad tlak za 2 stopnjici in v portlavi z rdečim plaščem pokrit nagi Jezus, Leidentuch čez ledja, roke pred trebuhom zvezane. Pilat mu polaga desnico okrog ramen, z levo pa kaže nanj s stegnjenim kazalcem. Nad glavo ima napisni trak z napisom: Ecce homo. Prostor pred portalom zapira zadaj rdeča vidana balustrada in je vidno sinje ozadje neba. Tu so vidne 3 postavbe in spodnji del četrte, katere zgornji je odrezan od loka svoda. Str. dva v tesno prilegajočih hlačah golobrad in v kratkih nekoliko nad kolena segajočih s suknjo čez. V sredi starec z brado in sivimi lasmi v dolgem rumenem plašču. Pred njim zvit napisni trak z napisom: crucifige, crucifige eum. Oba mladeniča vpijeta in z rokami in prsti kažeta križ. ** nadaj!*

Na sev. steni je do te plasti ohranjen samo zgornji del slike nad oknom. Na desni je viden bogat dobro slikan masswerk poznogotsko fantastičen med dvema fialama. Nad oknom na levo od tega massweka (pod masswekom viden zgornji del niše ali kaj podobnega zaključenega v kleeblattbugnu). Kristus privezan k sramotilnemu stebri in rablja katerih geste niso popolnoma jasne. Na slavaloku v prezbiteriju sta vidna darujoča Kajn in Abel, klečeča, golobrada in podajajoča Bogu darove. Abel z ovčico, za kar ga božja roka blagoslavlja, Kajn ki je cel ohranjen v kmečkem suknjiču pa daruje snop, gesta Boga na to stran

ni vidna. Pod Kjanom na sodnjem delu slavoloka je viden okrogel z železom obbit
"Kubel z železnim ročajem. V dobro pojmovanem prostoru nad Kublom 4oglati obe-
šalo od katerega visita 2 palici, ki imata na spodnjem koncu bodice.
Mogoče je mišljeno kopališče z metljami s katerimi se otepajo v parni
kopeli. Na nasprotni strani je naslikana na spodnjem mestu dolga, bela
franžasta viseča brisača.

Na sev. strani v slavoloku, kjer ga niso odbili je viden spodnji del
človeka v rdečem plašču in železno vitežko ppravo na nogah. Pred njim kleči
berač, ki preseče dviga roke. Ostnsek slike sv. Martina. Na nasprotni strani
so vidne noge vitežke postave, ki stoji na zelenem zvitem zmaju, sv. Jurij.
Na ladjini strani slavoloka, nad šilom oznanenje Marijino. Marija kleči na
desni strani šila v bogato, ornamentalno nagubanem plašču pred knjigo, ki leži
odprta na pultu. Za Marijo rdeč plašč. Na nasprotni strani je viden ostnsek
angeljske glave z rožnim venčkom in perotni. Na levo od angelja Oljska gora.
Kristus klečeč z nagimi koleno na goli skali. Na hribu pred njim kelih trpljen-
ja, za njim vijoča se pot vrata skozi katerega prihajajo še ena postava (Judež)
Na levi spe 3 apostoli. eden leži oprt na levi komolec, z desno pa se opira
na knjigo, ta je golobrad, ostala 2 ~~xxvita~~ sedita za njim in tudi spita.
Pod to sliko je naslikano drevo, od katerega visi bradata postava, obraz sko-
ro temnordeč v dolgem rumenem plašču - obešeni Juda. Na prsih slika nagega pres

prestrašenega otroka, ki v strahu dviga roke in se obrača pol nazaj - Judeževa duša, ki se je prestrašila Hudiča, ki na desni (a sedaj popolnoma nejasen) čaka nanjo. Izgleda, kot da bi se hotela vrniti v telo.

Spodnji del te slike uničen. Na juž. strani slavloloka sedaj nad oltarjem na dolgi klopi brez naslonjala sedeča s . apostola Peter in Pavel z mečem in ključi. Olbeka ima patr niran velik brokatni vzorec. Nad to poljub Judežev. Glavi sta odbiti. En rab lj na desni je zagrabil Aristusa za spodnji rob suknje, drugi zadaj je dvignil roko, da ga zagrabi. Na levi na tleh pred Ariston hlapec Malhus z okrvavljenim licem, ki mu Jezus ravna nazaj devlje uho.

Strop prezbiterja je imel v vseh poljih kolikor je vidno naslikano močno plastično krogovičje. V sev. polju sta v temnosinem ozadju ostanka 2 angelj eden ima venec rož na glavi. Na nasprotnem polju na juž. strani 2 nimbira na evangelista sv. Matevž in sv. Janez (angelj in orel) na polju nad slavlolokom vol in lev (sv. Marko in sv. Luka)

Od drugih slik je samo v šilu nad juž. prvotnim oknom vidan slika Jagnjeta božjega.

Slike so, v kolikor so ohranjene, v dobrem stanju, nekatere dele bi bilo treba fiksirati, nekatere bi se dalo še odkriti, ali vsaj očistiti. Izplača se! Slikarija spada med najboljše v Sloveniji. Na sliki sv. Martina v slavloloku je napis: Valentinus Funer vicarius ibidem anno dni 1588, 89, 90, 91, 92, 93.

Na juž. steni prezbiterijske zunanaj zgornji del slike sv. krištofa, bolj groba slikarija kot v notranjščini. Uničen po sedaj zazidanih vratih je spodnji del ki je segal prav do tal. Vel plašč je še viden. Ostanek orn. m. slikarije je viden tudi na juž. steni ladje na oglu ob prezbitariju. Streha cerkve je videti sedaj v dobrem stanju, pač pa je potrebna popravila zvonikova streha, ki je karakteristične baročne oblike.

Na prezbitariju zadaj lep kamnit nagrobni spomenik z napisom: Hier liegt Frau Barbara Fuchs mit sechs Kindern sie starb im 48tem Jahr ihres Alters den 26ten August 1814.

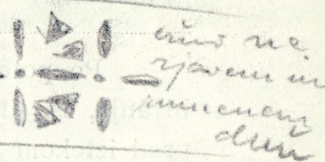
Die treue Gattin und sechs holde Kinder
die zarte Pfau der unseren Wechselliebe
sie ruh'n vereinigt unter diesen Stein
der Kalt bey meiner Sensucht trauen bleibt
laß mich, o Herr! sie jenseits wiedersehen
diesz ist mein Wunschen, Hoffen und mein Flehen

* ^{nadal} Viden je zgornji del zelenega griča z gozdom. Ozadje teh in vseh slik je živo sinje. pred gričem je viden zgornji del osebe z belo brado in belimi lasmi, obrnjene k Kristusu - očitvidno Simon iz Cirene. Na levi je viden dobro pojmovan vhod v trdnjavo s trelnicami, okroglim stolpom na oglu in vhodom iz katerega prihajajo 3 postave. Prva v belem oblačilu s sklenjenimi rokami in lahko na levo nagnjeno glavo, z belim pokrivalom na glavi je nedvomno Marija

Za njo dve glavi, desna nedvomno Janezova, leva mogoče Magdalenina. Pred Marijo rabelj s sulico, v rdeči obleki, rdečim grobnim obrazem, dviga desno roko kot za klobuto in ji kaže jezik. Neke pobožna duša mu je izpraskala oči. Od drugega pasu v linetah pod svodom je nad oknom v juž. steni prezbiterija ohranjena scena kronanja s trnjem. Od sedečega Kr. je vidna samo desna polovica. Kr. sedi na dolgi klopi do ramen ~~xxxxx~~ mu segajočim.

Smisel za prostornost razvit. Na stropu plastično krogovičje.

Prezbiterij - sp da gre okrog in okrog deloma temnordeč, deloma zelen zastor z patrinitiranim brokatnim vzorcem. Nad tem do višine oken med dvema ornam. pasov ma temnordeč pas, po katerem se viej bogato zavita lahko naslikana bela trta. V pasu te trte je za glavnim oltarjem pod oknom prav dobro naslikan kristus ova glava s križnim nimbo. ali ima trnjevo krono na glavi ni jasno. En face izborna naslikana. Od slikarije za oltarjem in ob oknih se vidijo samo deloma ornamentalni pasovi in nekaj nerazločnih prizorov. V drugem pasu je vidna deloma samo ena scena, nasproti vhodu na juž. steni. Srečanje Jezusovo, ki nese križ z Mar. Viden je del križa, del križnega nimba Jezusovega, glave 3 rabljev, golobrade, eden ga tolče z bičem, drugi je nejasen v svojem dejanju, zadnji dviga glavo, mogoče, da bi pljunil. Ima na glavi turban in krof pod brado. Slikarija v barvah in načinu spominja na slikarijo pri D. Mariji v Trnju pri Železni kaplji. Preizkati je treba, če ni isti mojster. Vas je gotovo isti.

Slikarija kot je tu nam predstavlja višek razvoja nem. gotskega slikarstva pred Durerjem. Slikar, ki jo slikal ni mogel biti kak vsakdanji mazač, ampak izurjen slikar, ki gotovo ni slepo kopiral svoje predloge, ampak jih poživljal z lastnimi opauvanji, prenešenimi v svojo umetnost.

Starejša slikarija pa je gorba po svojem znanju, le ikonografsko je zanimiva kvalitetno pa se z omenjeno sploh ne da primerjati.

Stele, I, 5.nov.1920, str.27-40.

~~Nova stavba vidana zač. 50 let 19.stol. Dosti prijeten prostor, poslikan po Markoviču. Vel. oltar je slika Gosar. L.1473 so po pripovedovanji Fr. Muija zažgali Jezersko Turki in vse požgali. S tem se sklada tudi stanje cerkve sv. Ožbalta.~~

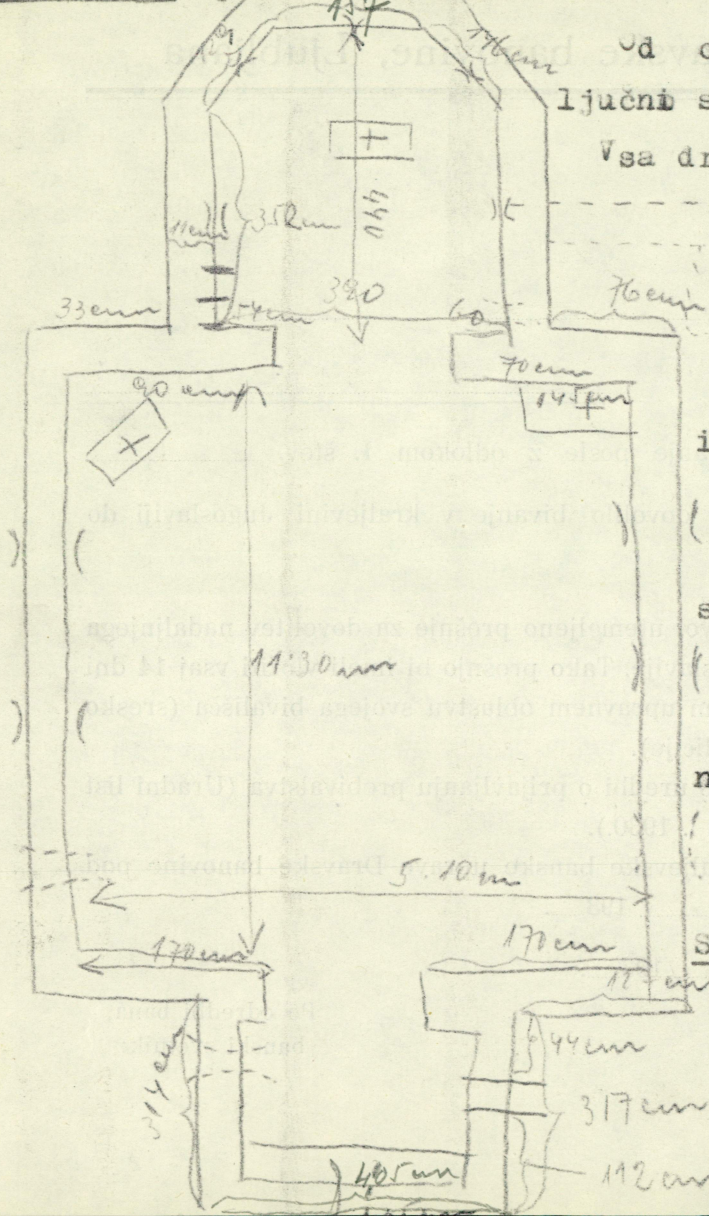
Stele, L, 5.11.1920, str.45.

Slavolok ostanek slike sv. Martina, v omet vrezan napis: Valentinus Funer vicarius ibidem Ano dni 1588,89,90,91,92,93.

Prezbiterij rebrast svod, reber sedaj ni, so bila stolčena, ko so barokizirali prezbiterij. Nadia raven, sedaj ometan strop, prvotni je bil nekoliko nižji, kar dokazuje zaključna ravna črta obeh plasti. Slikarija, ki se vjema. Zvonik pred gl.vhodom kot odprta lopa, spodaj sedaj samo na jug odprt.

Zokel je večidel v zemlji, ali uničen. Ohranjeni so malnekostni ostnaki. Isto pri zvoniku. Zakristija na juž.strani prezbiterija, sedaj podrta. Rata zazidana. Bila je novejšega datuma in je poškodovala freske znotraj, zunaj pa sv.

Arištota.

Od oken v prezbiteriju ima samo ono v zaključni stranici zunaj še prvotno šilasto obliko.

Vsa druga, tudi zunanji 4 ogleda. Okna v ladji v

vsaki steni po 2 štirioglata, neemake
oblike. "el prvotne okenske laibunge je
viden samo pri vshodnjem oknu juž.

stene, kjer je odkrušen poprejšnji omet
in vidna laibunga in njen spoj s sliko
poslednje sodbe.

Prezbiterij: prvotno 3 okna v zaključnih stranicah, šilasta, razmeroma majhna, pozneje izpremenjena v 4 oglata.

Na vsaki strani eno štirioglato okno je
novejšega datuma.oba sta močno poškodovana

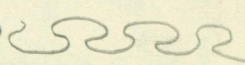
slikarijo. 1. stotako vrata na sev. strani
prav ob slavoloku.

Starejša plast slikarije:

Prezbiterij: na svodu nikjer nobenega sledu

Na stenah povsod pod novejšo slikarijo
na obeh podolžnih stranicah v 3 sklepni
stranicah ni sledu.

Na juž.steni je viden samo mal ostan ek

pod sliko srečanja Marije z Jezusom. Zgaljen siv, precej peščen omet, z ostan-
ki črne barve, zdi se da dekorativnega značaja. Izzet velik rdeč krog s kri-
žem v sredi - posvečenje, ki se najde tudi v ladji povsod na ti prvotni plas-
ti. Na sev.steni največji ostanek nad vrati in do okna. Na zgoraj napram svo-
du je polje obroblieno z rdečim pasom. Spodnji pas med oknom in vrati vi-
en je širok od spodaj gor sledovi črne barve, nato rdeč pas, rumen pas, bel pas
in še en ozek rdeč pas. Polje, kolikor je odkritega je razdeljen na 3 dele
po treh navpičnih, rdečih pasovih. Prvo polje ob rebro ima samo sled rumenega
tona, drugo polje ima rumen ton ozadja, notri do kolen ohranjen na svojo levo
polobrnjen škof v ornatu. Močna rdeča kontura pri palici in mitri deloma črna
Notranje rizba nič. Jesna roka je v komolcu zapognjena in dvignjena pred prsi
s stegnjenimi prsti. Dlan obrnjena ven, kot pri Janezu Ljubljanskem sv. Urh
(Visoko)., leva roka drži palico. obe roki sta narisani pretirano veliko. Znot-
raj rdečega pasu ima naslednje polje še en rumen in bel pas, okrog in okrog
notranji ozki rdeči pas je samo pod nogami sv. Mihaela kot njegova tla.
Ozadje plavkasto sivo. V tem polju stoji strogo en face, noge razkoračene, sto-
ječ na obeh nogah sv. Mihael. V suknji do kolen, precej ozko prepasani v led-
jih. Ob kolenih nabran rob suknje, čisto ornamentalno, shematično
Na suknji sledovi plavkasto- sinjega tona v gubah, kjer je vidna notranja
stran suknje - rumeno. Čez ramo mu visi tudi do kolen segajoč plašč, spet
pod brado z okroglo zaponko. Rokavi ozko prilegajoči. Glavo obkroža okrogel

nimb in venec rumenih las. Desnico ima dvignjeno do komolca in drži nad glavo dvignjen meč. Z levico drži pred pasom veliko tehtnico, desna pa polkrožno-veliko posodo (v podobi kotla) je ohranjena, v nji obris doprsne figure - brez brade (tudi škof in Mihael brezbrada) z rumenimi lasmi. Eva skodela še pod novo plastjo, na levem koncu sedi rdeč hudič z repom in rogovi in dela težo. V ladji - na slavaloku: zgoraj zaključni vodoravni pas, širok rdeč pas.

Na levi strani slavaloka, med obema novima plastema samo pas prvotnegameta z rumenim tonom. Na desni strani enak pas z ostankom prvotne slikarije: sv. Uršula z devicami pod plaščem, ne Schutzmantelmadona kot se mi je prvič zdelo. Na obeh straneh obroblja to sliko večkratni pas, ki je na levi v vsej širokosti ohranjen: lila, zelena, rdeča, bela. Na desni samo deloma. Pod plaščem sv. Uršule sta vidni na vsaki strani po 2 vodoravni vrsti malih glavic z rumenimi lasmi, v obrazih sledovi črne barve, veliki sledovi črne barve na suknji sv. Uršule.

Na sev.steni: na desno od vsh.okna. Zgoraj zelo širok, rumen pas, od katerega sega ob oknu navzgor navpično, tudi precej širok rumen pas, ki je zgoraj rog vilasto cepi v 3 dele. Na desno od njega sedi postava v rdečem plašču, brez šatirunge z belim spodnjim delom (noge na kolenih prekrižane), z dolgimi priostrenimi čevlji. Glava z okroglim nimbo izvršena samo v konturah, pred prsmi drži z obema rokama nek bel navpično postavljen predmet, čigar vrh je podoben ročaju meča. Glava je kronana z vojaškim klobukom, in lahno nagnjena nad desno ramo.

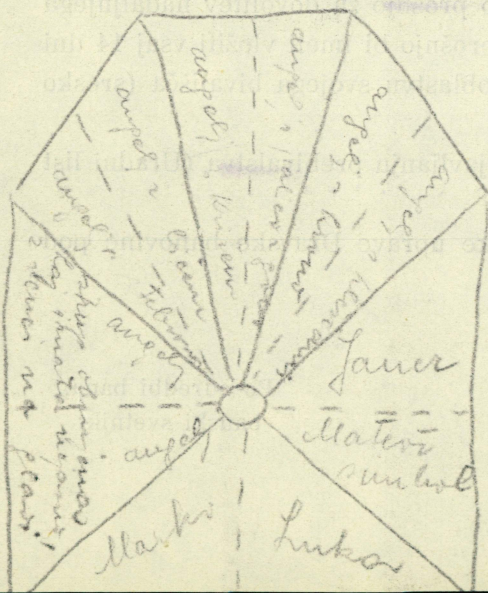
Pred prsmi ostanki črne barve. Po nogah ostanki sinje barve. Ob nogah na levi ostanek neke draperije, katere smisel se ne da določiti.

Na juž. steni deloma viden del vrhnjega pasi, ki je rumen. Spodaj pa deloma rdeč, vodoraven pas v višini ca 1 m nad tlakom. Na ostale slikarije viden samo na desno od zap. okna blede roza obris velike glave z rogovi, čez katero je deloma potegnjen rdeč križ, kot v prezbiteriju čez to plast. Med obema oknoma pa je v glavnih obrisih ohranjena slika poslednje sodbe. Zgornji del na belem ozadiju Kristus v špiš sti mandorli, katere zunanji pas je rumen, notranji širši bel, čez to v notranjščini sta potegnjeni 2 polkrožni mavrici. Zopet spodaj rumen, zgoraj bel pas, na katerih zgornji sedi Kristus, na spodnji pa ima noge. Izveden je čisto linearno, strogo en face. Velik okrogel rumen nimb. Vsa notranja rizba obraza in sicer uničena. Na pleča ima plašč, nič spet. Prsih age Plašč ob obeh straneh potegnjen na kolena, viden rumena podloga. Plašč sega do stopal in je ob nogah ornamentalno naguban kot pri sv. Mihaelu. Na roki od komolcev dvignjeni, prsti stegnjeni, dlani obrnjene ven. Roke zopet nesorazmerno velike, deformirane.

Na desni in levi ob mandorli kleči na vsaki strani po 7 oseb. Zdi se ženkega spola. Konture kot pri Kristu rumene, lasje rumeni, ostanki črne barve v obrazih. Sinje v obrazu ene figure na desni. Sicer konture deloma rdeče in rdeča barva deloma na plaščih. Zelo karater. držanje rok, sklenjenih s stegnjenimi

prsti, držanih daleč pred se. Ozadje sedaj belo (omet) Scena s "ristom in mole-
čimi osebami spoda obrobliena s pasom, rdeč - rumen - rdeč. "ekaj je nov pas
s vstajenjem, ki je pa uničeno (popolnoma) na temnordečem polju. Vidna samo 2
navzdol leteča umazano-roza angelja z rumenimi lasmi z rdečimi konturami v
obrazih. "rugače vse enoten roza ton brez modelacije. Spodaj vse najasno, samo
čez to viden ostanek križa. Fresko na grob, močno blatnast omet in gorb pesek.
"arve z apnom mešane, same Deckfarbe. "elo gorbo, površno.

Na sev.steni je tudi ostanek neke glave, obrisa neke noge in rdečega pasu spodaj.
Stil je popolnoma linearen. Kakor se je ohranilo za prostornim problemom ni
stremel. Modeliral ni. V vsakem oziru primitiven.

Novejša plast : Prezhiterij - strop

Pasovi mesto reber so obnovljeni po najdenem
ostanku na začetku reber, kot bel-zelen-bel-
rdeč (z belo vijoco se stilizirano trto pokri
pas) - bel - zelen - bel. Vsa polja so izpol-
njena zelo plastično, lila masswerkom okraše-
nim v kotih z rumenimi šajbami. Na 3 strani do
sklepniku lila kreuzblume. Vse figure stropa
na nebesno sinjem ozadju. 2 angelja z belim
vencem na glavi. "retnje angeljev so zelo ži-
vahne in pravilno pojmovane. Barve in slog

obleke isto kot spodaj.

Na sev. steni le majhen del ohranjen. Spodnji zokel - pas popolnoma uničen tam klop. Nad tem na levo od okna ornamentalen pas s črnim patroniranim vzorcem križcev na rumenem in rjavem ozadju, ter ostanek lila draperije stoječe figure. V oknu na desno ostanek gotskega okvirja z poznogozskimi skirvi in nimi fialami. Ob tem na rdečem polju sv. Anton Pušč. obrnjen v svojo desno, pred neke vrste oltarjem ali kaj (samo ostanek) Bela brada in lasje, svetlo rumen nimb, lil plašč, zelena podšivka beli rokavi. Desnico polaga na presi, v levici drži zvonec, pred njim ostanek prašička. Nad oknom pa je na levi ostanek scene Jezus privezan k sramotilnemu stebru. Bledo - plavo ozadje, Jezus ima roke na hrbtu zvezane in privezane k lila stebru. Atnat blede roza čez ledja bel predpasnik, dalje doli je slika uničena. Krvave srage mu padajo po telesu. Za njim v burnem gibu je viden brezbrad mož v rdeči obleki, ki ga privezuje. Glava Ar. ima dvodelno brado, temnordeči lasje mu padajo na rame, šop las spredaj na čelo - ta je posebno značilen za tega umetnika. Po tem bi se ga dalo agnoscirati tudi drugod. Nad desni pred njim je pol sklonjen, od pasu doli uničen brezbrad mož, zelo realističen tip. Roke segajo dol, mogoče tudi vežejo noge. Pred tem možem se nahaja fiala, od nje rpoti desni se odcepi druga višča se fiala, ki se previja z eno, ki pride od desne od navpične fiale, ob kateri je sv. Anton. Radi linije svoda, je ta navpična fiala

goraj tudi ravita

bradice pojav fialami je rdeče. Pod zovozem rednih drseh

fial, pod oslovskim lokom, ki ga tvorita je glava Jezusa, en face s križnim nimbom in karakter. šopom las na čelu. Bil je to nedvomno vrh, navpične fiale pa okvir sakramentalne niše. Celo polje obnoblja širok ornamentalen pas, od znotraj zelen, potem ozek rdeč s prepletajočimi se belimi trtami kot na svodu nato bel in širok rumen z rdečimi trikotniki, ki imajo bel patronček, nato ozek rdeč, ozek zelen, ozek rdeč in ozek bel ob liniji svoda.

Na steni za oltarjem v zid vrezani podpisi: 1562 nato še nekaj števil, pod tem pa nečitljiv podpis, dalje: M C

1639^x

161(4?)

Na desni od Kr.glave Petar, dalje nečitljivo. od naslednjim oknom : Hic..... Jacobus.....

Hic fuit Thomas Ste..... de Pleyburg.....

Hic fuit Achacius.

Na ostanku slike sv. Mattina v slavoloku: Valentinus Funer vicarius ibidem anno dni: 1588, 89, 90, 91, 92, 93.

Sev.vzh.okno. Spodaj nad zokljem patroniran pas črnih križcev na rumenem polju, ki gre okrog vsega prezbiterija. Vsako polje zoklja ima en barvni ton, eno rumeno, drugo zeleno, tretje rdeče, čez pa velik patroniran ornament. Nad tem tudi okrog in okrog bel pas, ki je tudi spodaj. Nad njim pa blizu do roba pod oknom rdeč širok pas, pokrit z belo rastlinsko previjajočo se trto. Pod oknom zopet po en pas patroniranega ornamenta. Na rumenem ali sem in tam *ali rumen in ža ma*

na večbarvenm p lju dela okvir^{vsega} ~~okna~~ .Velik del uničen, ker so okno razširili, vendar pa vsaj šilasti zgornji del ohranjen in v njem isti ~~primo~~ plastično poimovani lila masswerk kot na svodu.

Nad prvim oknom v belem trikotu z belo lila prepreženim polju se nahaja golob z razprostrtimi perutmi. V vsaki laibungi je bil po en svetnik. Ohranjen samo ostnasek desnega, drevo ovito s kačo in kos nage roke: Eva, na levi verjetno prei Adam. V srednjem oknu se ni v laibungah nič ohranilo. Zgoraj malo masswerka. Okoli na eni strani zeleno polje z rdeči trto, na drugi rdeče polje z belo trto, Pod oknom je naslikan Veronikin prt z Jezusovo glavo, križni nimb in karakter. šop las nad čelom. Nad oknom v trikotnem polju sončni disk od ognjnih žarkov obdan, v njem pa IHS - monogram.

Tretje okno:, obdano pol od rdečega, pol od zelenega polja z omenjeno trto. V levi laibungi del glave in ena roka sv. Sebastjana. V trikotnem polju nad oknom Jagnje božje z nimbom in zastavo vstajenja. Naslednja laibunga uničena. Naslednje (juž. veliko polje) je deljeno vodoravno v dva pasova. V spodnjem katerega leva polovica je po večini uničena po oknu in 2 pozneje narejenih duplinah za posodo je ohranjen na levo od okna kos glave nog in križa, srednji del pa je požrla duplina - sv. Andrej. Na desno od okna ostanek velike, lepe slike srečanja Marije z Jezusom, ki nese križ. Spodnji del uničen po vratih v zakristijo, ki so pa sedaj zazidana. Na levi so vidna vrata z polkrožnim lokom

in na robu z okroglim stolpm s strelnicami. Iz vrat ven prihaja v beli halji in belem pokrivalu s sinjo suknjo Marija, žalostno sklonjene roke pred prsmi, solze teko po licu. Zada sta vidna še 2 obraza. Desni očitvidno moški sv. Janez, levi ženska. Pred Marijo golobrad rabelj s sulico, v rdeči obleki z rdečimi lasmi, realistično pojmovan obraz desno je dvignil kot bi hotel klofutati in jezik ji kaže. Nato je viden na desni od tod pred zelenim hribom s stiliziranim gozdom na vrhu mož z belo brado in lasmi, nekoliko sklonjen, očitvidno Simon ki pomaga. Na ~~xxx~~^{desno} od njega s sivo čelado pokrita, obrita glava, gledajoča navzdol. Postava, ki je dignila desnico nad glavo z nekim knutom in nekaj tolče. Nato del križa in križnega nimba znak, da je bil na tem mestu Jezus. Nato z desnico na sulico se pirajoč golobrad vojak s sivo čelado, gledajoč proti Jezusu in nazadnje v rdeči obleki golobrad mož, ki je dvignil glavo, da se mu vidi krof na vratu, bel turban na glavi. Češki privihnan nos, usta pol odprta in raztegnjena, da se vidi zobje, oči čudno zasukane.

Na vrhu obroblija sceno zelen pas, nebo je lepo sinje.

V drugem pasu je nad oknom scena - s trnjem kronanje. Tudi močno poškodovano. Prostor ograjen, zada para elno s ploskvijo stene, materialno pojmovan. Zidano ograjo. Scena v prostoru vidna od zgoraj, zaradi jasnosti. Po teh pravokotnih razdelitev. Nad balustrado kot ozadje plavo nebo, okvir zelen kot tudi ~~zicer~~. Na klopi ob zidu postavljen paralelno s ploskvijo sedi z nogami malo v svojo levo premaknjenimi Jezus v beli halji, ki je lila senčena. Vidna je

samo leva roka in prsti desne. Od glave pa nič. -red njim na levi je klečal človek, katerega se je ohranil samo del glave, očitvidno je bil v klečeči pozici in mu je podajal okleščeno vešico kot žezlo. Vidan je še njegova desna roka ki drži spodaj to vešico. Za njim na levi stoji brezbrad mož v rdeči prilga-toči se obleki z rumenimi lasmi, ki pritiska na palico, ki leži Jezusu čez glavo, da mu napravijo krono. Na desno od Jezusa se nahaja drug brezbrad mu-čiteljv ddečih hlačah in beli srajci z zavihanimi rokavi z zelenimi sencami. Levo k leno je uprl na klop, na kateri je Jezus, z obema rokama ima opraviti pri kroni, pa se ne vidi kako. Za njim je še eden tudi brezbrad le deloma ohranjen, v zelenih hlačah in lila jopiču.

Desna scena pa predstavlja portal neke palače, postavljen v diagonali, od leve proti desni in zaponjuje nekako pol scene. Spredaj dvoje stopnjic, v ozadju zopet pogled zaprt z rdečim iz opeke zloženim zidom, paralelno s ploskvijo scene. V portalu stoji Pilat v bogato nagubanih rumenih čevljih do kolen, suknja do kolen ima širok, bel ovratnik in širok bel pas. Spodaj je suknja rdeča, glava brezbrada. Na glavi rdeča kapica, nad glavo bel trak z napisom: Ecce homo. Na levi ob njem je Jezus z dvodelno brado, karakter.šop na glavi, poln ran, zvezane roke pred životom, bel leidentuch in rdeč do kolen segajoč plašč čez rrame. Na desni skupina 4 ljudi, deloma že od začetka odrezana po loku. -rvi v blede lila obleki polaga kazalce oben rok na križ in kriči, drugi v rumeni obleki z rumeno brado in sivimi lasmi ima zelen trak čez roke. Desna je stegme

napre. red nim bel napisni trak: Crucifige, crucifige eum. tretji je golobrad ima zelene hlače, rdeč suknjič in istotako polaga kazalce na križ in kriči. Od četrtega pa se vidi samo lila draperija ob nogah tretjega in v presledku med drugim in tretjim.

Ob slavoloku okrog isti pas, kakor ob obeh velikih poljih prezbiterija. Na zunanji strani ob linijisvoda. Na notranjosti ob robu pa večbarven pas s patroniranimi črnimi križci. S podaj gre pas križcev v višini zoklja okrog slavoloka in se nadaljuje na zunanji strani. V višini kakor je deljeno polje prezbit. horizontalno v dva pasu je tudi slavolok deljen in v tem spodnjem pasu se nahaja na levi strani na zelenem ozadju na lesenem obešalu lepa, bela otirača s franžami.

Na desni strani: pa je v perspektivično pojmovani niši lesen okovano vedro s kovinskim ročajem za sv.vodo. Nad njim pa v 4 oglatem okviru viseča 2 Srpengwedla za škropilo. Nad tem nad pasom patroniranih križcev na rumenem dnu, lila tlak viden perspekt. od zgoraj z belo, pravokotno delitvijo. Nad tem zeleno obroblieno belo polje. Na levi kleči v dolgi prepasani rdeči suknji golobrad Abel z ovco v rokah, ki jo ponuja Bogu, iz oblakov se kaže blagoslavljaljoča roka s stegnjenimi palec, kazalec in sredinec. Zanimiv anarhizem je rdeča rana na roki božji. Abel ima rumene čevlje in rumene lase. Na desni pa kleči Bain v rdečih čevljih, kolena gola, suknja zelena, rdeče senčena

V rokah velik snop, čez desno ramo cepec. Golobrač in temnordečih las. Hudič z rdečimi perutmi in netopirsko glavo se kaže mesto Boga.

V slavoloku na juž. strani zelen zmaj in noge z rdečimi čevlji, ostanek sv. Jurija.

Na sev. strani berač in noge v oklepih ter rdeča draperija plašča, ostanek sv. Martina.

Slavolok na strani ladje. ~~Vzpon~~ 2 pasu. V spodnjem na sev. strani obrobljena na levi in spodaj od pasu s patroniranimi križci, na desni pa z belo okoli, okrogle palice višje se gotsko Blattranke, ki je spremljala očitno ves lok. Na notranji strani ob robu je prva slika, predstavlja joča obešenega Judeža. Drevo je precej naturalistično pojmovano. Od vej visi Juda v rameni na halji. Spodnji del je uničen. Rdeč obraz, bele oči, rdeča brada in lasje, skrušen pogled. Spredaj pred trebuhom je suknja malo razpeta, videti je kakor čreva, če niso samo gube plašča in majhen, bel otrok, prestrašeno braneč se z rokami in nogami - Judeževa duša, po kateri sega črn hudič. ~~Na~~ na desni ~~na~~ z rogovi. Ob njem nekaj nejasnega, črnega, mogoče glava drugega hudiča. Nad tem pas prvotnega ometa, brez slikarije. Nad tem v okviru na levi in desni kot ob notranji črti slavoloka na vrhu pa 2 gotski trti, ki se prepletata na rdečem dnu, scena Oliske gore - Na desni umazano lila skala (velik napredek napram lpol. stol. v smeri natural.) z rdečimi sencami. Pred njo kleči na desni

obrnjen na majhni skalci enake barve in strukture, Jezusv dolgem lila plašču s karater. šopom las nad čelom, krvave kaplje na licu. Roki dvignjeni v molitvi, pre prsmi, a ne sklenjeni. Na veliki skali pred njim majhen kelih. Spredaj je v velikem, elegantem "ušesu" (karakter. za dobo "eita Stossa) plašč kot od vetra dvignjen, da se vidi jo gola, krvava kolena. Zada j je tudi vidna krvava noga. Na levi od ar. ob skali na desni je zelen hrib, ob katerem ležijo 3 apostoli. Posebno f i j je spredaj golobradi Janez, ležeč na levem boku, oprt na levi komolec, v belem plašču, v lahno rdeči, temno rdeče šatirani suknji. Za njim pa dva sedeča, speča, sv. Peter s plešo in šopom pas nad čelom, bela brada in lasje v rdeče, m plašču in sinji suknji. Ter v lila obleki s črno brado in črnimi lasmi tretji apostol. V sredi viden kos pokrajine, ki se ne pogloblja posebno, a je mišljeno kot poglobljena. V cik - cak črti se vije v ozadje po sredi plot. Zada j ta del zaprt s plotom, skozi katerega vodijo visoka vrata, v katerih se je pravkar pokazal Juda, ki kaže s prstom proti Jezusu. Na plotu sedi petelin, ki je pa malo nejasen.

Na vrhu slavaloka je Marijino Oznanenje. d angelja na levi so še ohranil samo del ~~oklake~~ glave z belim vencem in perutmi. Marija pa je cela z malim delom spodaj, ki manika. Pred njo pult z odprto knjigo. Za njo rdeče nagubančen zastor.

Marija kleči obrnjena pol v svojo desno, suknja sinja, plašč bel, lila senčen lasje, temni, razpuščeni po hrbtu, roke dvignjene, ne sklenjene v molitvi p

pred prsmi. Na vrhu slavaloka ostanek napisnega traku. Na desno od Marije s ce na izdaje Judeža, v zeleni pokrajini, za ozadje sinje nebo. Na levi na tleh ležeč brezbrad Malhov hlapec, ki na sredi scene stoječi Jezus potiska nazaj odsekano uho, kri mu lije po licih. Za Malhom ostanek osebe v sinji obleki in ene uničene v beli. Kr., ki je brez glave (sedaj je pridelana) ima lila suknjo do peta, z levico dela gesto protesta, z dlanjo obrnjeno ven. Ob njem na desni Juda z mošnjo ob pasu, v rumeni obleki z rdečimi lasmi. Brada prvotno ohranjen na brez kocin. Torej brezbrad. Ga poljublja. Na desni da je stoji rabelj, v belkasti obleki golobrad rabelj, ki z obema rokama vleče Jezusa za rob suknje. Med Med njim in Judom v ozadju še en rabelj, golobrad v beli, lila senčeni obleki. Levo zmagoslavno dviga, v desni pa ima vrv. Zeleno travo pokrajine poživlja par cvetlic, med drugimi ena, ki je podobna šmarnici, ena nagelju in še par drugih.

Spodaj pa na klopi videni od zgoraj brez naslonjala paralelno k ploskvi stene na sinjem ozadju sedeč sv. Peter in sv. Pavel. Peter na levi v beli suknji v rumenem rdeče z velikim patroniranim plašču. Beli lasje in brada, v levi knjiго, v desni velik ključ. Na desni sv. Pavel sedeč, rdeča brada in lasje še bolj temnordeče patronirana suknja in zelen plašč, v levici meč, z desnic pa dela precej burno gesto govorjenja.

Barve v bistvu iste kakor v 15. stol., rdeča; rumena, zelena, lila, bela, črna

sinje. Obrazi, tipi, čerpav veliko realističnih potez.

Tipi: Kristus, brezbradi ljudje, bradati z belo brado (trikrat) Senči navadno z isto barvo, pri breli pa rad z zeleno (pri Malhu, sv. Jenzu) ali lila (Marija) ali pri zeleni z rdečo (Kain) in s tem dosega precejšen barvni efekt. Grund v deckfarbi, čez pa sence in finoče lazirane, Patron!

Pri nekaterih osebah, ki imajo posebno pretirano rdečo kožo na obrazu so oči čisto bele, navadno tudi pri drugih, a ne tolik kontrast. Sv. Anton: karnat je hled, roza. Na tega pa je modelirano v temnejših, rdečih tonih, oči risane z rdečimi konturami, isto sence in ucta. Osnovna barva brade in las je zelenkasta v to beli zavoji kodrov z lahnimi potezami čopiča in nazadnje še nekaj lahkih potez finih rdečih špiral, ki vse požive, ali nekaj rdečih las po bradi. Konture, tudi obleke večidel rdeče, vlečene povrh, drugod pa črne in belkaste. Posebno zančilne so *sohugine* gube v obleki, ki so zarisane in ostro lomljene, ter spremljane po sencah, ki pa so le lahke in ne konsekvantne. Sistem lomljenja v splošnem shematičen, a vseeno toliko ², da bi bilo težko dognati shemo. Pri tem pa se posebno fino, slikovito poda pri belem.

Zelo ^{znajčilne} ~~znajčilne~~ so oči spečih ali Marije, ki jih ima požižno spuščene dol. Komponirano naravnost v krog in zelo plastično. Lica navadno upala, ker potegne preko lica pod kostno, pod očesi močno rdečo modelirung a jočo senco, ki da nek poseben izraz, podoben licu, n.pr. Dr. Kimovca. Par obrazov hoteno, realistično pretiranih, med rablji, da bi učinkovali bolj odurno, vendar se mu tudi to

~~popolnoma~~ ne posreči popolnoma pri shematičnosti tipov in pri neki idealistični ~~kompleksni~~ tradiciji, ki je posebno očitna v ~~okroglo~~ obrazu Marije, ki pride srečat Jezusa. ¹a je izredno plemenit in mil. Žalost teh oseb še ni žalost, jeza ne jeza, odurnost ni odurnost, vse je ublaženo.

Dekorativen značaj sten je vesel, stropa pa s težkô mase težak in ne-
kako žalosten radi obilnega lila tona.

Geste in stoje karakteristične, a shematične. Naturalistična opazovanja so napredovala. ²revo je že drevo in skala že daleč od podedovanega shematiziranja, čeprav ti je genealogija vidna. Cvetlice očividno tudi po naravi, zid, ki tvori ozadje je tudi materialen in v enem slučaju individualiziran, kot iz opeke zložen.

Pri sv. Petru na slavoloku je kontura glave rdeča, karnat blede roza, vanj risano rdeče in temno pri očeh in nosu. Brada in lasje belo, zavoji las in brade v rdečih spiralah.

Pokrajina igra še vedno samo kulisno vlogo.

Izmed važnih stvari je doslikano: desni del obraza Jezusovega v Oljski gori, cela glava Jezusova in levi del obraza Judeževega v Judeževem poljubu. Ostalo je nedotaknjeno, samo večje lise površno zapolnjene, da strahovnjak precej spozna novo od starega.

Zadnje okno odkrito na zadnje. Laibunga na obeh straneh ohranjena. Figuralnih slik, kot v ostalih dveh ni bilo, ampak samo masswerk na vrhu z okroglo rumeno

šajbo kot na stropu. Ob straneh samo ornamentalni, enobarvni pasovi do tal.

Stele, VIII, 9.9.1921, str. 6' - 29.

Na juž. steni prezbiterija zuna dve plasti sv. Krištofa. Maljši, ki je ohranjen samo do pasu je slabotno delo sr. 15. stol. Rdeča in zelena barva, mala začetna bradica. Jezus drži Krištofa z desno za lase, z levo blagoslavlja. Krištof se opira z desno na drevo s stilizirano zeleno krono z rdečimi cvetovi. Ozadje je bilo sinje. Pod tem na več mestih viden deloma ohranjen omet z rdečo slikarijo posnemajočo ornament iz velikih Butzenscheib. Prav spodaj nekaj kot ostanek neke morske živali. Bržkone ornament plašča starejšega Krištofa.

Stele, LXII, 4.7.1926, str. 7-8.

~~Slikana oltarna arhitektura od Gosarja.~~

~~stala slikarija Markovič?~~

~~Slika v vel. oltarju pa dobra (sv. Ožbalt) s podpisom Leopold Schulz fecit Vienne 1855.~~

~~Tlak ves cementen, zaflikan. Treba izravnati z kamnom.~~

~~Stele, CXXIII, 1935, str. 12.~~

Konservator Achatz beantragte auf Grund einer durchgeführten Untersuchung, die Zustimmung zum Abbruch des künstlerisch wertlosen, in ruinenhaftem Zustande befindlichen Langhauses und Turmes der exekrirten Kirche in Oberseeland zu geben, dagegen den mit Wandmalereien geschmückten Chor zu erhalten, mit Fresken zu versehen und zum Schutze der Fresken am Scheidebogen vom Langhause eine Vorhalle zu erbauen. Der Chor wäre als Friedhofskapelle zu verwenden, die Fresken zu restaurieren und hierbei hauptsächlich die untere Schicht derselben

zu berücksichtigten. Die Z.K. beschliesst, weitere Erhebungen zu pflegen.

MDZK: št.III.F.3,1.1904, str.397, Sitzungsberichte.

Ref Neuwirth macht auf den trostlosen Zustand der alten Pfarrkirche St. Oswald in Ober Seeland aufmerkksam. Der Bau zeigt von unten bis oben starke Sprünge. Durch die offenstehenden Türen finden die Tiere der benachbarten Bauernhöfe ungehinderten Zutritt. Die Verglasung der Fenster fehlt. In dem Langhause ist vor dem Triumphbogen über dem rechten Seitenaltar sowie über dem Musikchor ein grosses Stück der decke bereits herabgefallen, so dass die ganz schadhafte und morsche Dachbalken blossliegen. Das verfallene Dach leistet dem Schnee und Regen keinen Widerstand. In ähnlichen Zustande befindet sich die Einrichtung, von der der Hochaltar ein beachtenswertes Werk bäuerlicher Barokkunst ist. Unter dem herabfallenden Verputz treten Wandmalereien zutage, im Presbyterium S. Michael als Seelenwäger und eine Geisslung Christi. Die Z.K. beschliesst, für die Erhaltung der Kirche einzutreten, an welcher das Dach herzustellen und für einen entsprechenden Verschluss von Fenstern und Türen zu sorgen wäre. Über die zur Blosslegung und Fixirung der Wandmalereien notwendige Arbeit werden weitere Erhebungen eingeleitet.

MDZK: št.III.F.4,1.1905, str.412: Sitzungsberichte.

Die Z.K. verurtheilt sich dahin, dass an der exekrierten Oswaldkirche in Ober Seeland vor allem die notwendigsten baulichen Sicherungsarbeiten wie Herstellung der Dächer, Fenster und Türen vorgenommen werden. Sodann wäre an die Behandlung der Malereien zu schreiten. Diese wären vor allem gänzlich blosszulegen. Nach

Durchführung dieser Arbeit wird zu entscheiden sein, ob die obere besser erhaltene Schicht zu belassen oder abzulösen und in das Museum des Geschichtsvereins in Klagenfurt zu übertragen wäre, um an Ort und Stelle die untere kunsthistorisch sehr interessante, aus dem 14. Jahrh. stammende, aber jedenfalls sehr beschädigte Schicht sichtbar zu erhalten. MDZK III F 5 1906 Sitzungsberichte

Maler Viertelberger berichtet, dass er im Laufe des Herbstes die zum geringen Teil blossgelegten Fresken vollständig aufdeckte. Es ergab sich, dass zwei Schichten Fresken übereinanderliegen, von denen die ältere aus dem Anfange des 14. und die jüngere aus dem Anfange des 16. Jahrs. stammt. Die ältere Schichte wurde nur dort blossgelegt, wo die darüber befindliche Malerei bereits zerstört wurde. Zu dieser gehören im Presbyterium an den Eingangswand ein St. Michael als Seelenwäger, Kain und Abel am Triumphbogen wahrscheinlich eine Schutzmantelmadonna(?) vielleicht ein Jüngstes Gericht(?) an der Südwand eine Majestas domini und an der Nordwand ein sitzender Heiliger. An den Bildern haben sich nur die schwarzen Umrisse und etwas gelbe Farbe erhalten. Von den Fresken der zweiten Periode fanden sich im Presbyterium Szenen aus der Passion, hinter dem Altar ein fein gemaltes Schweisstuch Christi, an der Triumphbogenwand ein stillebenartig behandelter Kupferkessel und Weihwedel, gegenüber ein Handtuch in der Laibung des Triumphbogens St. Georg und Martin(?), im Schiff an der Triumphbogenwand oben die Olbergszene, die Verkündigung und die Gefangennahme Christi, unten St. Franciskus, Petrus und Paulus. Die Bilder sind vielfach durch Löcher und Risse entstellt, an manchen fehlen wichtige Partien. Sie gehören der österreichischen Malerschule aus dem Anfang des 16. Jahrh. an und weisen keinen merkbaren tirolischen oder italienischen Einfluss auf. Die Z.K. pflegt wegen der weiteren Behandlung des Innenraumes, der im jetzigen Zustande nicht belassen werden kann, Erhebungen.

MDZK: št.III.F.10,1.1911, str. 58: Tätigkeitsberichte.

Der Triumphbogen der Kirche wurde seinerzeit nach oben erweitert, wodurch die in der Laibung befindlichen als fresco gemalten Figuren bis auf die Mase zugrunde gingen. Auch der verbliebene Rest ist von starken Sprüngen durchzogen, welche den Zustand der Südwestecke des Presbyteriumgewölbes recht kritisch erscheinen lassen. Bevor diese bedeutenden Schäden nicht gründlich behoben sind, kann an eine Restaurierung des Kircheninnern nicht geschritten werden. Die letztere hätte sich an folgenden Grundsätze zu halten: Die alte

aus dem 14. Jahrh. stammenden Malerei ist sehr roh und daher von keiner allzu hohen kunstgeschichtlichen Bedeutung. Dagegen weist die aus dem Anfang des 16. Jahrh. stammende Ausmalung bessere Qualitäten auf. An eine Ablösung der späteren Malerei, um noch mehr von der älteren blosszulegen, ist daher nicht zu denken. Doch soll die letztere überall da, wo sie bereits freiliegt, auch so belassen bleiben und dort wo keine spätere Malerei, sondern nur ^{Kirche} Fläche darüber liegt, wie an den Längswänden des Schiffes, vollkommen blossgelegt, gereinigt und fixiert werden. Die im Malgrunde sichtbaren Pickenschläge sind auszufüllen und zu tonen. Die jüngere Malerei ist ebenfalls zur Gänze blosszulegen zu reinigen und zu fixieren. Um die Kirche in einen kultwürdigen Zustand zu versetzen, müssen die Malereien gegen die unbemalte Wandfläche mit schmalen, gerandlinigen, dunkelbraunen Bordüren abgegrenzt werden, und zwar so, dass kein Teil der Malerei ausserhalb der Bordüren zu liegen kommt. Die innerhalb dieser Bordüren fallenden leeren Wandflächen sind neutral, die ausserhalb fallenden cremeweiss zu tonen. In gleicher Weise sind auch die Ränder der aneinander stossenden älteren und jüngeren Schichten der Malereien zu markieren. Ebenso sind die Ränder der Fenster und des Triumphbogens mit solchen Begleitstreifen zu versehen. Das Gewölbe des Presbyteriums ist vollkommen blosszulegen. Die Fehlstellen der Malerei sind lichtgrau zu tonen und die fehlenden Rippen mit dunkelgrauer Farbe anzudeuten.

MDZK: št.III.F.10,1.1911, str. 462: Tätigkeitsberichte.

Die Z.K. empfiehlt jene Variante für die Sicherung des Triumphbogens, welche nebst Unterfasung des linken Mauerpfeilers auch die vollständige Erneuerung des Triumphbogens vorsieht, wobei jedoch vorausgesetzt wird, dass keine Malereien dadurch zerstört werden. Für diese Arbeiten bewilligt das k.k. Ministerium f.K.u.U. eine Subvention von 362 K.

MDZK: št.III.F.11,1.1912, str. 180: Tätigkeitsbericht.

JEZERSKO - ž.c.sv. Ožbalta(stara)

Beram, Marija na Škrilju: slike ladje - pod stropom okrog in okrog na rudečem dnu rumena palica ovita z zelenimi in belimi listi, kar je tipičen poznogotski motiv(Jezersko) (2h 5')

(~~Stele str.5~~)

Volarji pri Tolminu, c.sv. Bruca- freske: kolorit in obdelava karakter. za mojstra prezibterija sv.Ožbalta. Revladuje rudeča, umazano zelena mešana z rumeno. Na svodu posamezna polja opasana z rumenim pasom posejana s patroniranimi rozetami. Karkater. so tudi roke. Nedvočno vsaj šola prezbiterija sv.Ožbalta. (Stele str.32')

Tolmin sv.Ulrih na pokopališču- freske: V svodnih kapah s karakteristični plastični diski kot na Jezerskem in sv.Urhu(Križna gora)(~~stole str.34~~)

Krestenica, sv.Miklavž: freske -kolortu soroden mojstru prezbiterija sv.Ožbalta (str.38)

Stele, I.A. 1.1924, str.5',32',34,38'.

Nördlingen - muzej: Na sliki Ecce homo iz 1468 so elementi, ki jih z mantegnenskimi križane pretira pozneje Goertschacher. Pomemben je realizem rabljev. Na njem sloni realizem glav na Jezerskem. Posebno srednja skupina s človekom, ki polaga roke na križ (križaj ga) in je narejen v skrčenem

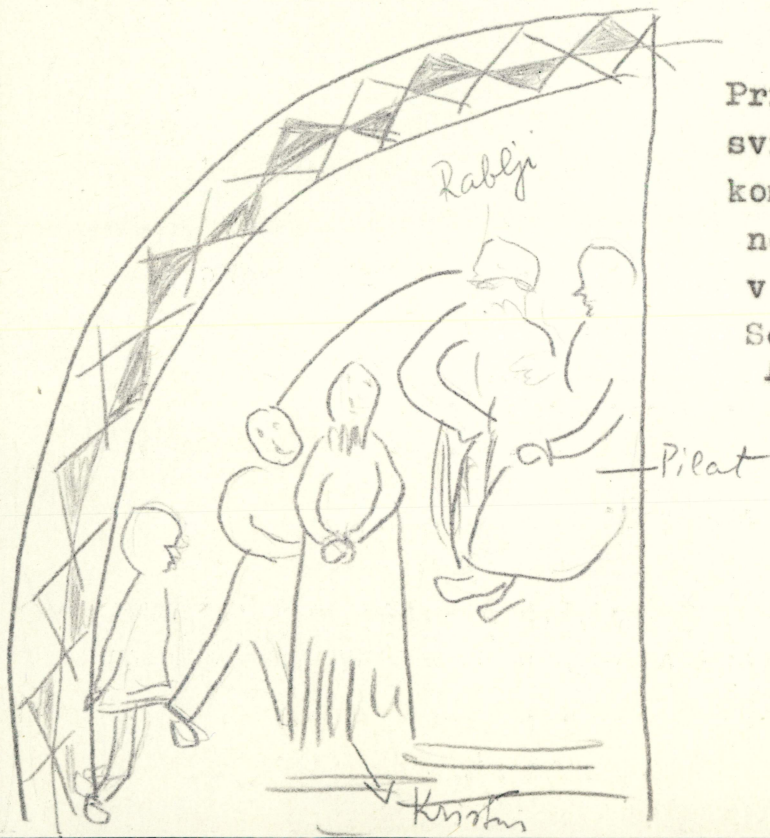
pogledu obrata od pravo m. Stele XIA. 1937, 2h 47

Ravno pri Ježerskem -
Ježersko - ž.c.sv. Ožbalta

~~Nova stavba zidana zač. 50 let 19. stol. Dosti prijeten prostor, poslikan po Markeviču. Vel. oltar je slikal Gosar.~~

L. 1473 so po pripovedovanju Fr. Murija zavzeli Ježersko Turki in vse požgali. S tem se sklada tudi stanje cerkve sv. Ožbalta.

Stele, I. 5. 11. 1920, str. 45'

Pri Fr. Muri (Kazina) se nahaja risba s svinčnikom. Predstavlja v obrisih in kompoziciji sliko, ki je bila prej na novejši plasti na d. sliko sv. Mihaela v prezbitteriju.

Sedaj je popolnoma uničena

Predstavlja: sodba kristusa pred Pilatom

Stele, I. 1920, str. 41.